

De brug over de Zoom, die er was van 1932 tot en met oktober 1944

Historie van een zeer fraaie brug die een beter lot had verdiend. Het verhaal van de historie is opgesteld aan de hand van krantenartikelen die zijn opgenomen op de website Delpher kranten. Andere bronnen staan vermeld bij foto's en tekeningen.

De aanleiding van de bouw

De raad der gemeente Bergen op Zoom had in zijn vergadering van Vrijdagmiddag een zeer uitgebreide agenda te verhandelen. O.m. kwam aan de orde een verzoek van de bewoners der stichting „Vrederust“, om een brug te leggen over de rivier de Zoom, in het verlengde van den Hazenkopweg. Ofschoon B. en W. tegen dit verzoek een afwijzende houding aannamen, besloot de raad deze zaak nader in oogenchouw te nemen bij de behandeling van de begrooting 1931.

en de politieke gevoeligheid

DE GRONDWET

DAGBLAD VOOR WESTELIJK NOORD-BRABANT

Maandag 30 Juni 1930

Het volgende punt was van meer importantie. 't Gold het verzoek van vele bewoners van Vrederust en omgeving om over de rivier de Zoom en het verlengde van de van Overstratenlaan een brug aan te leggen. Deze brug zou dan juist komen aan den Hazenkopweg en alzoo een zeer goede verbinding geven van Vrederust en omgeving met de binnenstad. Speciaal voor het bezoek van school en kerk zou dit een groote verbetering beteekenen.

B. en W. wilden adressanten antwoorden dat zij bij de volgende begrooting met voorstellen zouden komen, doch de besprekingen die thans aan deze zaak werden gewijd wezen uit dat deze voor-

stellen niets meer of minder zouden bevatten dan een afwijzing van het verzoek. B. en W. bleken zelfs zeer afwijzend te staan tegen het verzoek daar zij het voor de z.g. domeingronden na-deelig achtten dat een brug ter plaatse komt daar zij vreezen dat men dan gemakkelijker over de Zoom en alzoo in de Gemeente Halsteren zou bouwen.

Daarmede was de Raad het niet eens en hij droeg B. en W. op de zaak nader onder de oogen te zien of door openbare werkenn onder de oogen te doen zien en bij de behandeling van de begrooting 1931 met voorstellen dienaangaande te komen.

De verbinding over de Zoom kreeg al eerder aandacht en wel in 1926

Reeds locht de gemeente de oude huisjes in de nabijheid van het kruismagazijn voor afbraak, lezende de binnenstad (langs de Noordstraat in verbinding te brengen met de Zandstraat.

Het is de bedoeling, de verharding der Zandstraat nu niet te voltooien, maar hiermede bij een eventuele werkeloosheid voort te gaan en tevens te overwegen een dam met duiker of een brug over de Zoom te leggen, waardoor de verbinding tot stand zal komen van de stad met het land achter de Zoom gelegen.

Bovendien zullen de domeingronden zeer waarschijnlijk spoedig worden bebouwd, waardoor het groote algemeen belang van dezen nieuwen verbindingsweg nog des te meer in het oog springt.

Het zal dan ook voor eenieder, die onderstaande ophets aandachtig zal willen bekijken, vast staan als een paal boven water, dat openbare werken nu uit een oogpunt van werkverruiming en uit een oogpunt van algemeen belang in den een goed besluit nam.

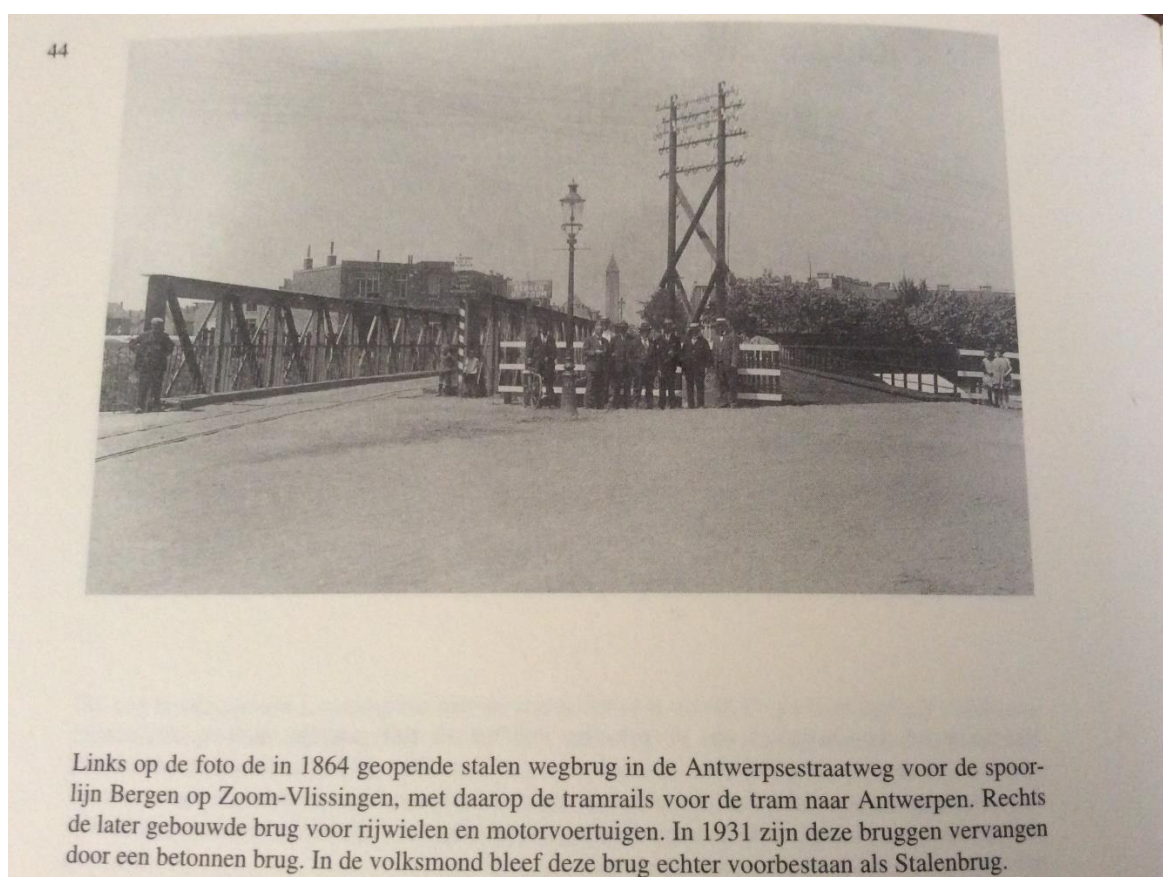
Het gemeentebestuur wilde graag een ijzeren brug

PROVINCIALE NOORDBRABANTSCHER
's-Hertogenbosche Courant **ZATERDAG 5 DECEMBER 1931**

§ BERGEN OP ZOOM, 4 Dec. Bij de verkoop van de noodbrug, welke als tijdelijke vervanger van de Stalenbrug dient, was hoogste bieder de heer P. J. Weijts alhier voor f 500. Hij handelde in opdracht van het gemeentebestuur, die deze brug

wil gebruiken om over de Zoom te leggen ter verbinding van den Hazenkopweg met de v. Overstratenlaan, waartoe reeds langer plannen bestaan. Zeker wel een goede en niet te dure oplossing.

De beoogde noodbrug staat rechts op onderstaande foto uit Bergen op Zoom, Zo was het – deel 2 (overname met toestemming van tekstschrijver Arthur Suijkerbuijk van het boek op zaterdag 25 augustus 2018)

Links op de foto de in 1864 geopende stalen wegbrug in de Antwerpsestraatweg voor de spoorlijn Bergen op Zoom-Vlissingen, met daarop de tramrails voor de tram naar Antwerpen. Rechts de later gebouwde brug voor rijwielen en motorvoertuigen. In 1931 zijn deze bruggen vervangen door een betonnen brug. In de volksmond bleef deze brug echter voorbestaan als Stalenbrug.

De gemeenteraad dringt aan op de bouw van een dambrug

DE GRONDWET
DAGBLAD VOOR WESTELIJK NOORD-BRABANT **Maandag 14 Maart 1932**

Een voorstel van B. en W. om over de Zoom aan de van Overstratenlaan een ijzeren brug te leggen was aanleiding tot een algemeen debat waarbij van verschillende zijde het maken van een dambrug werd verdedigd speciaal ook uit het oogpunt van werkverschaf-

ting. Dit idee dat reeds eerder door de meerderheid van den raad naar voren was gebracht vond thans wederom een meerderheid en aangedrongen werd dan ook zoo spoedig mogelijk tot den bouw van een dambrug over te gaan.

Ook de landelijke pers bericht

Nieuwe Amsterdamsche Courant
ALGEMEEN HANDELSBLAD Donderdag 31 Maart 1932

In tegenstelling met
 krijgen, ter vervanging van de dambrug.

een vroeger raadsbesluit besloot de raad thans, over te gaan tot het maken van een betonnen brug over de rivier de Zoom, terwijl in overleg met de Commissie voor Monumentenzorg het ravelijn een eikenhouten brug zal

De eerder beoogde dambrug zou dan de tweede dambrug worden over de Zoom. Een eerste was er al aan de Halsterseweg (foto volgende pagina links). Volledigheidshalve rechts van die foto een foto van de bedoelde eikenhouten brug bij het Ravelijn. Beide foto's komen uit beeldbank van het Westbrabants Archief, nummers BOZ001031971 en – genomen door fotograaf Bartholomäus Wosyka - BOZ102000606.

DE GRONDWET

Ook weer bericht in DAGBLAD VOOR WESTELIJK NOORD-BRABANT

van Vrijdag 1 April 1932

Na afhandeling der agenda werd de overbrugging van de Zoom in het verlengde van de v. Overstratenlaan en den Hazenkopweg weer ter sprake gebracht. In de vorige vergadering had de raad zich uitgesproken voor een dambrug, waar dit aan vele werkloozen arbeid zou verschaffen.

B. en W. meenden echter dat het maken van een betonnenbrug veel doelmatiger zou zijn en zeker nog meerdere werkloozen aan het werk zouden kun-

nen worden gezet. Bovendien zijn de kosten van een betonnenbrug aanmerkelijk lager. Kost n.l. een dambrug ongeveer f 45.000,—, een betonbrug is op ongeveer f 22.000,—begroot

Langdurige besprekingen werden over deze aangelegenheid gevoerd waarbij bleek dat de Raad wel voelde voor de meening van B. en W.

Het voorstel om geen dambrug te maken doch een betonbrug werd dan ook met overgroote meerderheid van stemmen aangenomen. Met de uitvoering van deze brug zal reeds vrij spoedig begonnen worden.

Goedkeuring van Gedeputeerde Staten voor de bouw

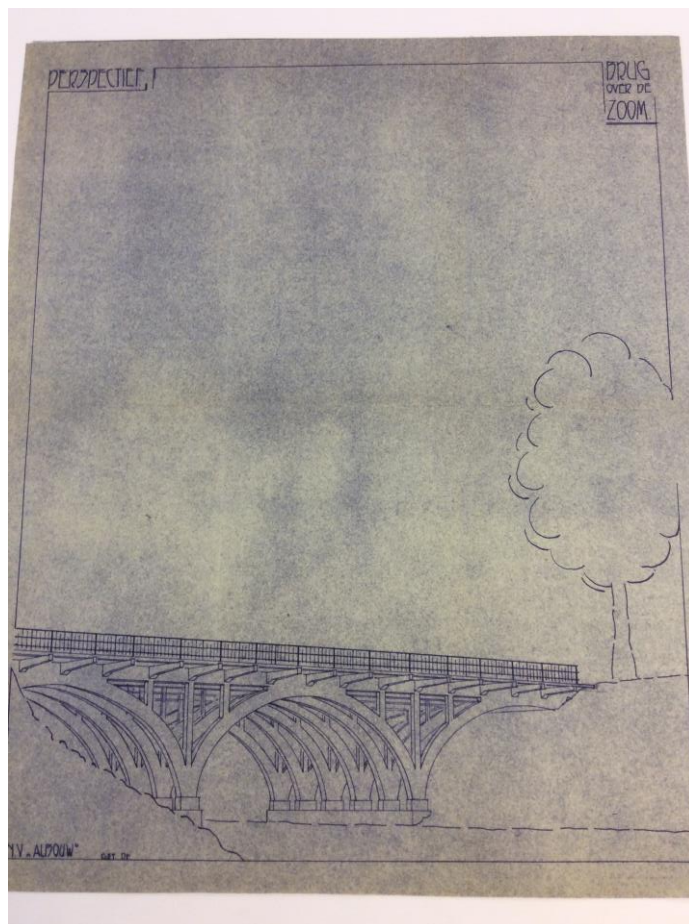
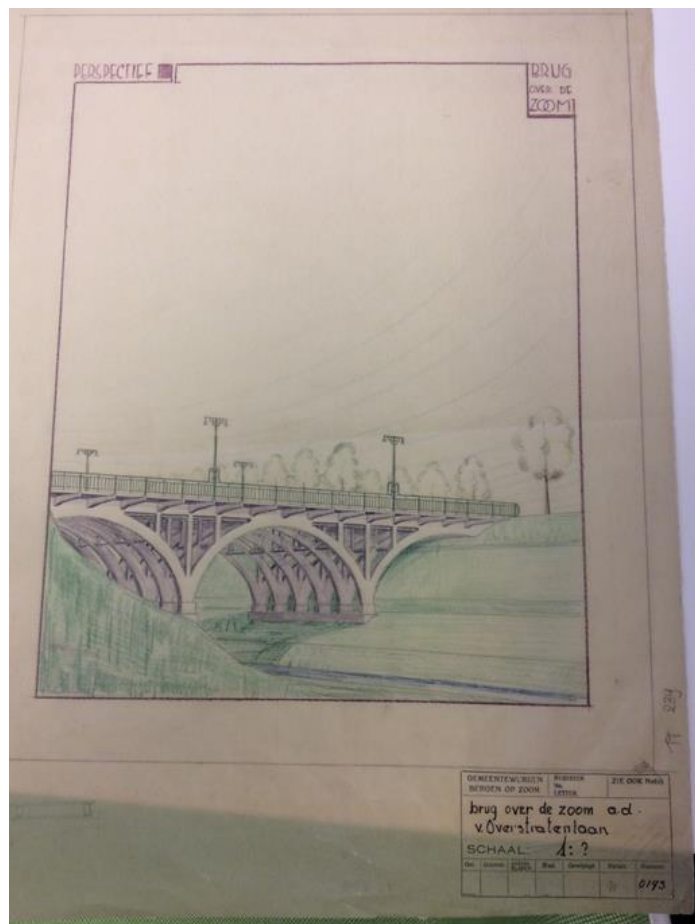
PROVINCIALE NOORDBRABANTSCHEN
 's-Hertogenbosche Courant

MAANDAG 23 MEI 1932

§ BERGEN OP ZOOM, 22 Mei. Het besluit van den raad tot het bouwen van een betonnen brug over de Zoom in het verlengde van de van Overstratenlaan en de Hazenkopweg is door Ged. Staten goedge-

keurd, zoodat spoedig met het bouwen van deze brug een aanvang zal worden genomen. Zooals men zich zal herinneren was vooral van aannemerszijde bij Ged. Staten actie gevoerd tegen dit raadsbesluit.

Tekeningen van de brug zoals aanwezig in het dossier op het Westbrabants Archief

en nog wat nadere uitleg in verband met een gerucht

PROVINCIALE NOORDBRABANTSCH
 's-Hertogenbosche Courant

DINSDAG 24 MEI 1932

** BERGEN OP ZOOM, 23 Mei.

** — In tegenstelling met een alhier in aannemerskringen loopend gerucht, verne men wij dat het raadsbesluit betreffende het

bouwen van een betonnen brug over „De Zoom” ter verbinding van de van Overstratenlaan met den Hazekopweg, door Ged. Staten is goedgekeurd.

De bouw is gerealiseerd

PROVINCIALE NOORDBRABANTSCH
 's-Hertogenbosche Courant

ZATERDAG 8 OCTOBER 1932

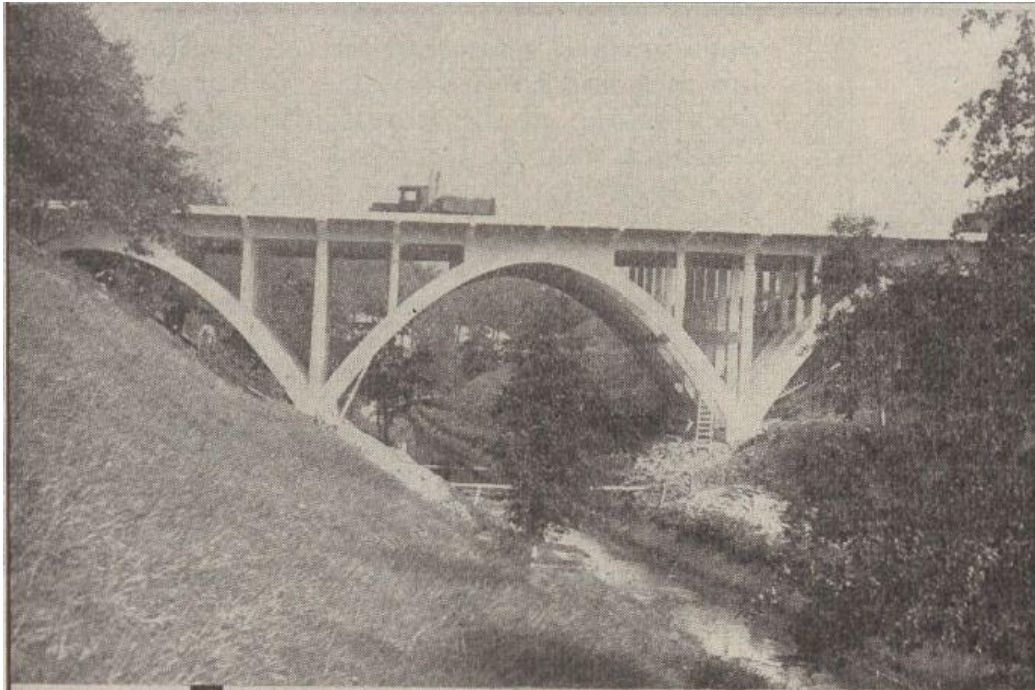
**— De nieuwe betonnen brug over de Zoom, ter verbinding van de van Overstratenlaan met de Zandstraat, nadert hare voltooiing. Nu de groote houtmassa verwijderd is, is een zeer mooie in slanken stijl gebouwde brug verrezen, welke 15 meter

breed is. Hiervan wordt echter aan beide kanten een trottoirbreedte in beslag genomen van 3 M., zoodat de verkeersbreedte 9 M. bedraagt. Het geheel is een uitstekende verbetering en verfraaiing.

De ligging en vorm van de brug worden zeer gewaardeerd in de pers

NIEUWE TILBURGSCH
 COURANT

22 October 1932

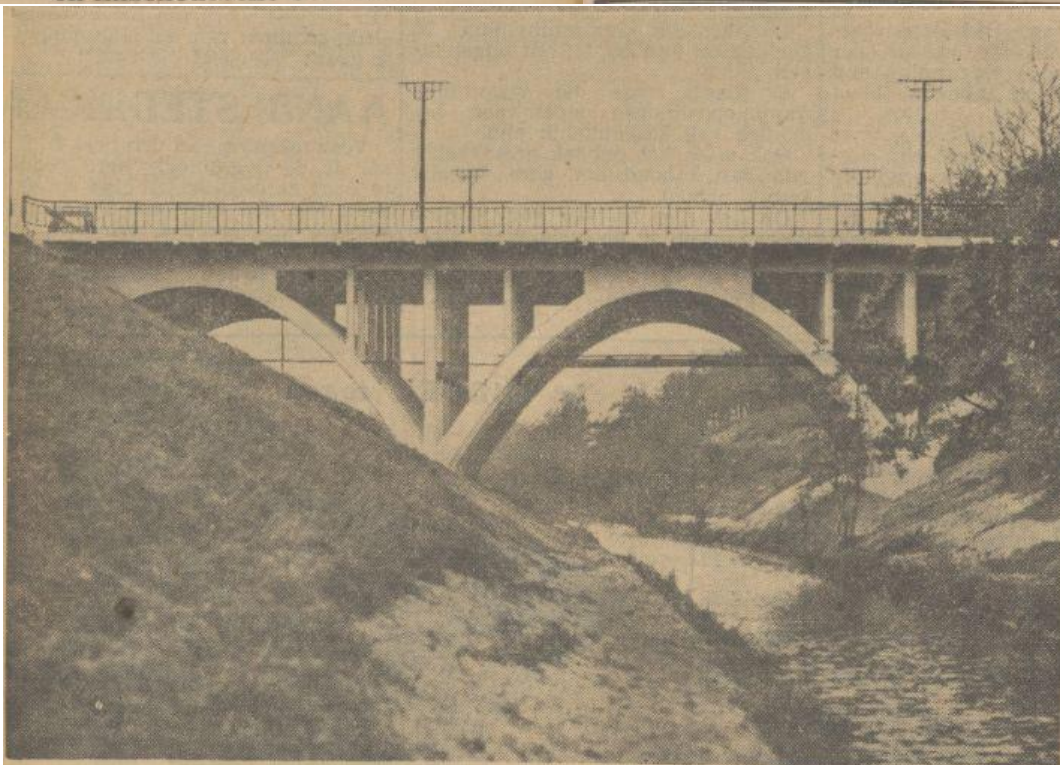

Een foto van de prachtige, betonnen brug die te Bergen op Zoom gebouwd wordt onder uitvoering van H. Aertsen, uit Oosterhout. Door de ranke brug en de omgeving doet de foto aan alsof zij in het buitenland is genomen!

en niet alleen in de krant in het zuiden maar ook in het noorden

Twentsch Dagblad TUBANTIA
en Enschedesche Courant

DONDERDAG 10 NOVEMBER 1932

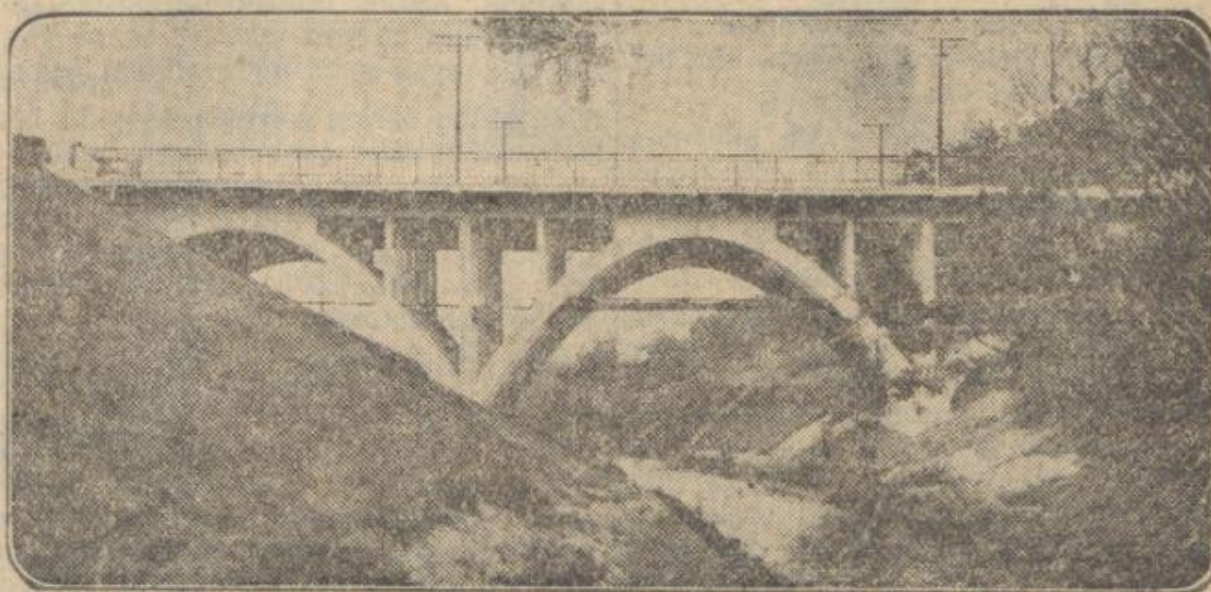
IN DEN NIEUWEN VERKEERSWEG VAN BERGEN OP ZOOM NAAR MOERSTRATEN is over de Zoom een brug gebouwd, die een sieraad voor de omgeving is.

en zelfs bekendmaking bij krantenlezers overzee

Zaterdag 17 December 1932

Bruggenbouw te Bergen op Zoom.

In den verkeersweg van Moerstraten naar Bergen op Zoom is een brug gebouwd, die een levendig aspect verleent aan dit vriendelijke landschap.

en nog twee foto's met de omgeving van de brug

Links: gezien vanaf Noordzijde Zoom naar hoek Zuidzijde Zoom – Van Overstratenlaan ; rechts: gezien van Zuidzijde Zoom richting Zandstraat, in de volksmond toen Hazekopweg (foto's Westbrabants Archief nummers BoZ 10000607, genomen door fotograaf Bartholomäus Wosyka, en 102000484)

En dan op 27 oktober 1944 opgeblazen door een Duits springcommando.

Fotograaf J.H.M.Weijts, gebruik met goedvinden van zijn zoon Albert op 30 augustus 2018

Helaas geen herstel, maar een besluit tot sloop

Echter de fundering is gebleven onderin de Zoom, zodat Willem Kruf die op zaterdag 25 augustus 2018 kon fotograferen.

aan de noordzijde deels achter begroeiing

aan de zuidzijde van de Zoom grenzend aan het voetpad op de hoogte van de Van Overstratenlaan.

En ter afronding op pagina 8 onderstaand een nog bestaand vergelijkbaar type burg in Limburg zoals opgenomen op de website van de Nederlandse Bruggenstichting. Met toestemming van Hans Rhee van de bruggenstichting bij mail van 29 augustus 2018.

Bergen op Zoom, 30 augustus 2018 en aangepast op 20 november 2019

Willem Kruf en Paul Brooijmans

Bruggen database

NBS Bruggendatabase Versie 2.1

Maak selectie

Provincie
 Limburg ▼

Plaatsnaam
 % ▼

(Spoor-, water-) weg

Kruisende (Spoor-, water-) weg

TypeBrug
 boogbrug ▼

Naam van de brug

Verkeersfunctie
 % ▼

Materiaal
 % ▼

Maak selectie   Wis selectie

Terug naar selectie

Voetviaduct in de Veeweg	
Plaats	Klimmen
Gemeente	Nuth
Provincie	Limburg
Brugtype	boogbrug
Brugsoort	vast
Materiaal	jarrah
Bouwjaar	1914
Rijksdriehoekcoördinaat-X	0,000
Rijksdriehoekcoördinaat-Y	0,000
(Spoor-, water-) weg	Veeweg.
Kruisende (Spoor-, water-) weg	Spoorlijn Heerlen-Valkenburg.
Verkeersfunctie	fiets-/voetgangersverkeer
Bruglengte (m)	68,00
Brugbreedte (m)	0,00
Hoofdoverspanning	12m-14m-12m,00

Foto:
 Foto B. de Rulter uit "Bruggen in Nederland 1800-1940".
 Toelichting:

	Hoofdoverspanning	12m-14m-12m,00
	Doorvaartwijdte (m)	0,00
	Monument nummer	507163
	Monument	rijksmonument
	NBS-objekten archief	
	NBS-bibliotheek nr.	
	Gegevensbron	J. Oosterhoff(red) Bruggen in Nederland 1800-1940 dl. II (Utrecht 1997-1999), p. 164-165, ISBN 90-5345-103-X.
	Beheerder	Rijkswaterstaat Dir. Limburg
Bijzonderheden	Betonnen voetgangersbrug met drie bogen en hooggelegen rijvloer over de spoorlijn Heerlen-Valkenburg. Elke overspanning heeft een draagconstructie die wordt gevormd door twee gebogen betonbalken in de vorm van een korbboog. Op deze bogen die onderling gekoppeld zijn, staan vierkante kolommen ter ondersteuning van het dek. Daartoe is boven elke twee tegenover elkaar staande kolommen een dwarsbalk aangebracht.	
Memoria	Een tweede brug met drie bogen in Nederland ligt in Bergen op Zoom, de Zoombrug uit 1932(in 1944 door de Duitsers opgeblazen). Daarna is nooit meer een dergelijke brug gemaakt. In januari 1997 is de brug uit 1914 geregistreerd als rijksmonument.	